

Factsheet

Langdurige klachten na het coronavirus

Inzichten uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

Post-covid, ook wel long covid genoemd, verwijst naar klachten die drie maanden of langer aanhouden na een besmetting met het coronavirus. Dit kan voorkomen na een ziekenhuisopname, maar ook na een mild verloop van de besmetting. Klachten lopen uiteen, zoals vermoeidheid, concentratieproblemen, overgevoeligheid voor licht en geluid en kortademigheid ([Post-covid | RIVM](#)). De ernst en duur van de klachten verschillen per persoon: bij sommigen worden de klachten na verloop van tijd minder, bij anderen houden ze jaren aan ([Herstel van post-covid vaak binnen een jaar, maar soms jarenlang klachten | RIVM](#)).

Inzicht in wie langdurige klachten ervaart en welke impact dat heeft, geeft handvatten voor regionale en landelijke beleidsvorming en passend zorg- en ondersteuningsaanbod. Deze factsheet laat zien welke groepen vaker langdurige klachten rapporteren na corona, in hoeverre zij beperkingen ervaren in het dagelijks leven, en hoe hun gezondheid zich verhoudt tot volwassenen zonder (langdurige) klachten. De resultaten komen uit de **Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024**. Dit vragenlijstonderzoek is afgenomen in de periode september-december 2024 onder Nederlandse volwassenen van 18 jaar en ouder. Ruim 450.000 mensen vulden de vragenlijst in.

Definities in deze factsheet

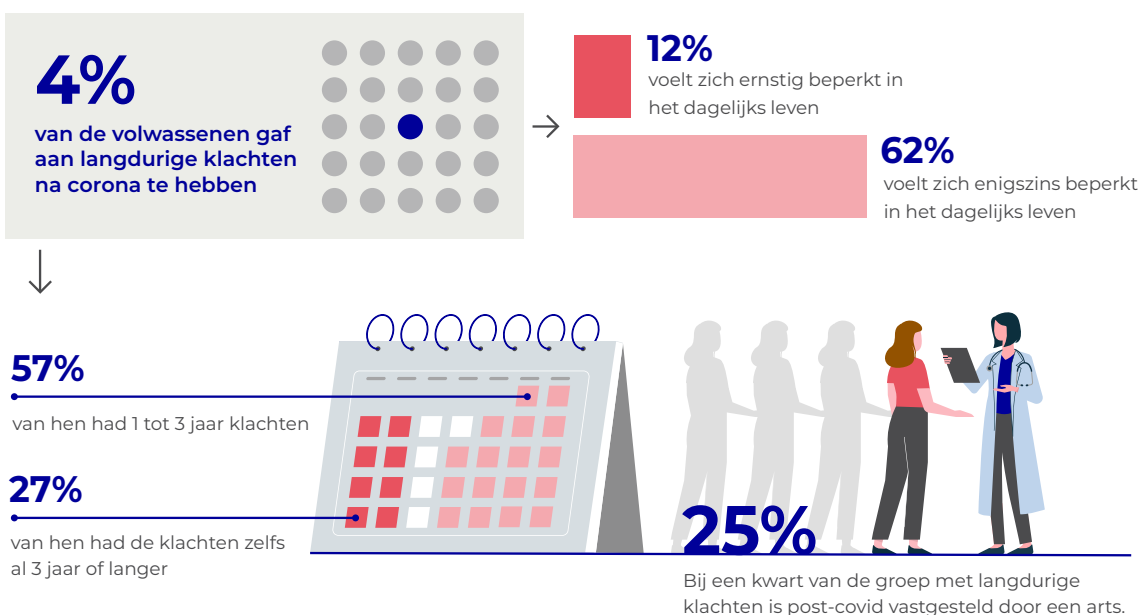
Post-covid: als een arts de diagnose heeft gesteld. Vaak ontbreekt zo'n officiële diagnose.

Langdurige klachten na corona: zelfgerapporteerde gezondheidsklachten die drie maanden of langer duren en (mogelijk) door het coronavirus werden veroorzaakt.

Gebaseerd op de volgende vragen:

- "Heeft u op dit moment gezondheidsklachten die (mogelijk) door het coronavirus komen?"
- "Hoelang heeft u deze klachten door het coronavirus al?"

Kerncijfers

Klachten komen vaker voor bij bepaalde groepen

Het voorkomen van langdurige klachten na corona werd geanalyseerd op basis van leeftijd, gender, opleidingsniveau en moeite met rondkomen. Volwassenen met enige tot grote moeite met rondkomen rapporteren vaker langdurige klachten dan volwassenen zonder moeite met rondkomen. Ook geeft een groter deel van hen aan een (ernstige) beperking in het dagelijks leven te ervaren dan mensen zonder moeite met rondkomen. Bij 18–34-jarigen is het aandeel met een (ernstige) beperking door langdurige klachten na corona lager dan in andere leeftijdsgroepen, maar het gaat nog steeds om bijna twee derde.

Enigszins of ernstig beperkt in dagelijks leven door klachten binnen de groep met langdurige* klachten na corona

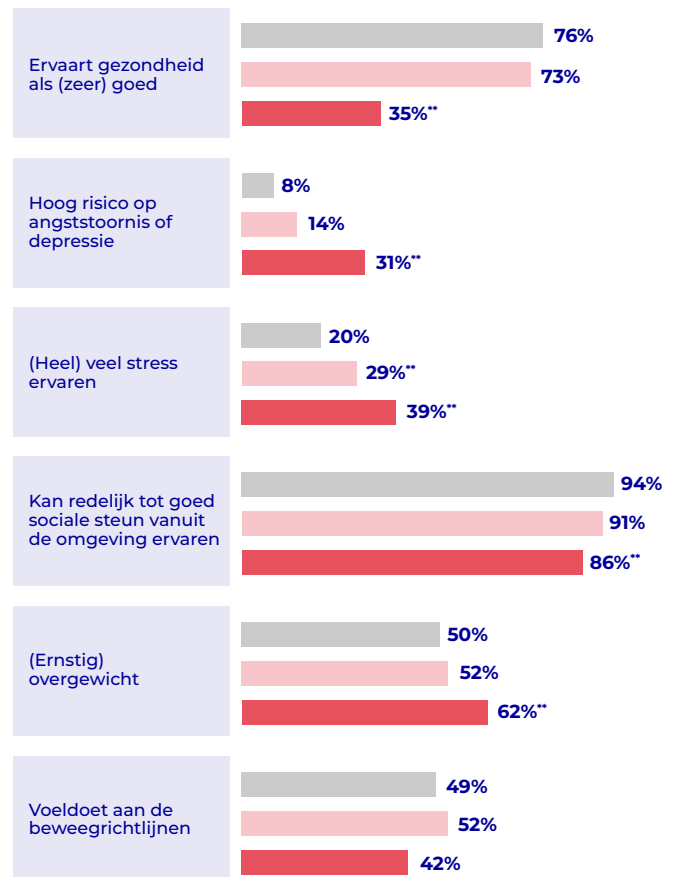
Langdurige* klachten na corona

Leeftijd	18-34 jaar (ref)	4%	64%
	35-49 jaar	5%	74%**
	50-64 jaar	5%	78%**
	65-74 jaar	3%	78%**
	75 jaar en ouder	2%	82%**
Gender	Man (ref)	4%	72%
	Vrouw	5%	75%
Opleiding	Basisonderwijs vmbo, mbo-1	4%	78%
	Mbo 2-4	5%	73%
	Hbo, wo (ref)	4%	72%
Moeite met rondkomen	Geen moeite (ref)	4%	72%
	Enige of grote moeite	8%**	81%**
Totaal		4%	74%

Verskil in gezondheidsuitkomsten tussen volwassenen met en zonder langdurige klachten

Volwassenen zonder (langdurige) klachten na corona zijn op zes gezondheidsindicatoren vergeleken met volwassenen met langdurige klachten. In die laatste groep is vervolgens onderscheid gemaakt tussen mensen die een beperking in het dagelijks leven ervaren door deze klachten en mensen voor wie dat niet geldt.

Voor de vergelijking is gekeken naar ervaren gezondheid (een maat voor de algehele gezondheid), het risico op een angststoornis of depressie, stress, sociale steun, overgewicht en bewegen. De groep die langdurige klachten ervaart en hierdoor beperkt wordt in het dagelijks functioneren, scoort op vrijwel alle uitkomsten ongunstiger dan de andere twee groepen. Slechts een derde van deze groep ervaart de gezondheid als (zeer) goed. Ook komt stress, een hoog risico op een angststoornis of depressie en overgewicht vaker voor in deze groep.

■ Geen (langdurige*) klachten na corona (referentiegroep)
 ■ Langdurige* klachten na corona, maar geen beperking in het dagelijks leven
 ■ Langdurige* klachten na corona, en enigszins of ernstig beperkt in het dagelijks leven

*Langdurig betekent drie maanden of langer.

**Relevant verschil. De referentiegroep (ref) wordt vergeleken met de andere groep(en). De mate van verschil is gekwantificeerd met Cohen's h, waarbij er sprake is van een relevant verschil bij een effectgrootte van 0,2 of hoger.

Tot slot

In 2024 gaf 4% van de volwassenen aan drie maanden of langer klachten te hebben die (mogelijk) door het coronavirus werden veroorzaakt. Bij de meeste van hen duren de klachten één jaar of langer. In het kwartaalonderzoek van Netwerk GOR wordt een iets lagere prevalentie van langdurige klachten gevonden. Verschillen kunnen samenhangen met vraagstelling, samenstelling van de onderzoeksgroep en meetmoment.

De impact is groot: bijna driekwart van de mensen met langdurige klachten voelt zich beperkt in het dagelijks leven. Volwassenen met langdurige klachten die zich hierdoor beperkt voelen in het dagelijks leven, rapporteren duidelijk slechtere gezondheidssuitkomsten dan volwassenen zonder (langdurige) klachten of zonder beperkingen.

De resultaten zijn gebaseerd op zelfrapportage. Bij ongeveer een kwart van de mensen met langdurige klachten is post-covid door een arts vastgesteld. Bij de overige respondenten is niet met zekerheid vast te stellen of de klachten door corona zijn veroorzaakt. Ook is niet bekend om wat voor soort klachten het gaat en wanneer de klachten zijn begonnen.

Langdurige klachten na corona komen relatief vaker voor bij volwassenen met enige tot grote moeite met rondkomen. Zij ervaren hierdoor ook vaker een beperking in het dagelijks leven. Deze samenhang toont echter geen causaliteit aan tussen sociaal-demografische kenmerken en gezondheidsklachten na het coronavirus. Eerder onderzoek van het Nivel en het RIVM laat zien dat erkenning en begrip belangrijk zijn bij het omgaan met langdurige klachten, maar dat dit niet altijd voldoende wordt ervaren. Beleid kan zich richten op (h)erkenning, passende ondersteuning en het beter bereiken/toeleiden van kwetsbare groepen naar zorg.

Over de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

De [Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen](#) brengt de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van Nederlanders van 18 jaar en ouder in kaart. De GGD'en, afdeling Volksgezondheid gemeente Utrecht, GGD GHOR Nederland, het RIVM en het CBS voeren dit onderzoek elke vier jaar samen uit.

Ruim 454.000 personen deden mee in het najaar van 2024. De resultaten zijn gewogen. Dit houdt in dat groepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn, zwaarder of juist minder zwaar meetellen in de resultaten. Voor de volgende kenmerken is een correctie toegepast: geografisch gebied, leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, herkomst, huishoudgrootte en inkomen. Resultaten zijn op lokaal, regionaal en landelijk niveau beschikbaar.

Een gedeelte van de resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024 wordt gebruikt om de langetermijneffecten van de coronaperiode in kaart te brengen. Zo ook de resultaten over klachten door het coronavirus. Daarmee zijn het onderzoek en deze factsheet onderdeel van het [Gezondheidsonderzoek COVID-19](#) van Netwerk Gezondheidsonderzoek bij Rampen, in opdracht van het ministerie van VWS en ZonMw.

Meer informatie?

Mail naar gezondheidsmonitors@ggdghor.nl